

Posudek školitele na doktorskou disertační práci

Daniel Mayer: Konverze k judaismu v zrcadle židovské ústní tradice a historie

Předložená doktorská disertační práce je věnována tématu v evropské judaistice dosud velmi málo zpracovanému, už proto, řečeno slovy autora, že konverze k judaismu „nebyla v židovských komunitách běžným, ale spíš výjimečným jevem“, na druhé straně si však zaslouží pozornost, poněvadž „vzhledem ke svému nábožensko-halachickému charakteru se podílela na utváření jejich duchovního a etického života“ (s. 229). Doktorand se touto problematikou zabývá v rámci svého dlouholetého pedagogického působení a z výsledků svého studia již vydal stejnojmennou monografii (Oikoméné, 2010), jejíž obsah v disertační práci podstatně prohloubil a rozšířil.

Disertační práce má logickou, promyšlenou koncepci, ve svém celku je vyvážená a téma prezentuje v systematicky členěném výkladu. Její první část začíná úvodní metodologickou kapitolou (1), v níž je pojednáno téma studia, stav bádání a s tím spojená charakteristika pramenů a odborné literatury. Další kapitola (2) je věnována obecně otázce konverze v judaismu podle ustanovení a diskusí v halachické literatuře, počínaje talmudickými traktáty, přes středověké autority až po současné názory badatelů v oblasti náboženské tradice. Na tuto teoretickou kapitolu navazuje druhá, obsáhlejší část práce (kap. 3-7), která zahrnuje analýzu příkladů konverze k judaismu, chronologicky uspořádaných s hlavním zřetelem na vývoj židovské historie a tradice. Příklady tak začínají starozákonními postavami, pokračují antickým obdobím a vývojem různých částí diaspory a končí v předemancipačním období na přelomu 18./19. století.

Autor provádí analýzu jednotlivých případů na základě citovaných tradičních a historických pramenů a v závěru (8) shrnuje důvody, které ke konverzi k judaismu vedly. Přitom rozlišuje výklady náboženské tradice a dobové objektivní sociálně-historické pozadí této podstatné změny v duchovním i praktickém životě konvertitů. Analyzované texty dokumentuje autorův původní překlad do češtiny, který zpřístupňuje tyto prameny odborníkům méně znalým nebo vůbec neznalým originálního jazyka (obory religionistiky, historie). Při rozboru a komparaci textů doktorand úspěšně zúročil svou hebraistickou a judaistickou erudici, a to jak zásadní a nezbytnou orientaci v různých vrstvách rabínské hebrejštiny, tak detailní znalost halachických zdrojů a metody jejich interpretace. Sám obsah jednotlivých subkapitol druhé části práce tak představuje významný příspěvek k pochopení dané problematiky.

Disertační práce Daniela Mayera dokazuje odbornou úroveň autora a splňuje všechny požadavky kladené na doktorskou disertační práci. Je přínosná a v kontextu evropských židovských studií objevná již volbou a zpracováním opomíjeného aspektu náboženského života židovských komunit.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem doporučuji tuto práci k obhajobě.

V Praze dne 2. července 2012.

Doc. PhDr. Jiřina
Ústav Blízkého východu
